

Legyen Veszprém Európa kulturális fővárosa!

Interjú Porga Gyulával, Veszprém megyei jogú város polgármesterével

Porga Gyulával a beszélgetést a 25 éves önkormányzatiság apropóján terveztük. A szerkesztőség részéről két alapító tag, Agg Zoltán főszerkesztő és Oláh Miklós rovatszerkesztő készült fel, utóbbi egy egész kérdéssort is összeállított. A főszerkesztő természetesen nem ezzel a gondosan sorrendbe állított tematikával kezdett, hanem rögtön azt kérdezte meg, ami őt a leginkább érdekelte.

Az időközi parlamenti választások idején elterjedt a városban, hogy a polgármester urat is felkérték, hogy induljon el a Fidesz-KDNP jelöltjeként. Valóban volt ilyen felkérés, és ha igen, miért nem vállalta?

Természetes, hogy ilyen politikai eseményeknél, több név is felvetődik – válaszolta. Ő is hallott arról, hogy felmerült a neve, de hivatalosan nem került komolyan szóba; a döntést hozók nem őt jelölték, de bevallja, hogy nem is vállalta volna. (A későbbiek során, a beszélgetésben szó esett arról is, hogy egyes vélemények szerint, neki több esélye lett volna. Ezt Porga Gyula cáfolta, szerinte más a polgármester és más a parlamenti képviselő feladata; sőt az is lehet, hogy többen épp azért nem szavaztak volna rá, mert nem akarták volna, hogy megváljon a polgármesteri tisztségtől. Ez ugyanis 2014-től összeférhetetlen a parlamenti képviselőséggel.)

Miután ezt tisztáztuk, térjünk rá a kezdetekre. Mióta politizál?

Az én politikai pályafutásom 1993-ban kezdődött, akkor keresett meg Bóka István Balatonkenesén, hogy tudok-e néhány embert, aki elindulna a következő önkormányzati választásokon, a Fidesz színeiben. Akkor én voltam a helyi kultúrház vezetője, s így rálátásom volt a helyi közéletre. Bóka István, akkor már Alsóörs polgármestere volt és feladatul kapta, hogy segítsen kiépíteni a környező balatoni településeken a Fidesz szervezeteket. Meg is alapítottuk a balatonkenesei csoportot, én lettem az elnök. Feladatul kaptuk, hogy öt jelöltet állítsunk a helyi önkormányzati választásokon, de végül csak hárman vállalták, így Kövér László megyei elnök javaslatára én is indultam, s közülünk végül egyedül én jutottam be a képviselőtestületbe.

1994 és 1998 között a humán terület összefogó bizottság elnöke voltam. Időközben elhelyezkedtem a Megyei Közművelődési Intézetnél, majd Bernáth Ildikó, a Fidesz Veszprém városi elnöke is felkért arra, hogy legyek a kampányfőnöke. (Bernáth Ildikó, sikeresen bejutott a parlamentbe, de a városi polgármesteri tisztséget nem sikerült elnyernie.) Kenesén két cikluson keresztül voltam képviselő s mivel időközben beköltöztem Veszprémbe, a keneseiek nem is választottak meg 2002-ben. Beke-

rültem viszont a Megyei Közgyűlésbe, ahol a kulturális bizottság elnöke lettem. 2003-ban Navracsecs Tibor lett a választókerületi elnök Veszprémben, akinek új koncepciója volt a Veszprém városi közélet megújítására. Nagyobb szerepet szánt a civil szerveződéseknek, a civil kezdeményezésnek. Egyik ilyen sikeres akciónk volt pl. egy helyi népszavazás kiírása a Séd mozinál lévő zöld terület védelmében.

A 2006-os közgyűlésbe a Fidesz részéről csupa „új arc” került be, akkor én a lista második helyéről jutottam be, immár a városi közgyűlésbe. (Az első helyen természetesen a párt polgármester-jelöltje, Debreczeni János állt.)

Milyen volt a kapcsolata, az akkori polgármesterrel?

Az oktatási és kulturális területért felelős alpolgármesterként nagyon korrekt és jó volt a kapcsolatunk...

Erre egyébként ő is így emlékezik – vágott közbe a riporter – a vele készült interjúban, Debreczeni János is pozitívan említi meg, mint aki mellette állt az első, az iskolai igazgatók ki-nevezése miatti konfliktusában.

Igen, ezt sikerült tisztázni. De többször is ellentétbe került a polgármester úr és a Fidesz frakció, emlékezetes például a parkolás ingyenessé tételének kérdése. Hiába próbáltuk meggyőzni a polgármester urat, hogy ez képtelenség, ő mégis beterjesztette ezt a javaslatot. Ráadásul nem volt hajlandó eljönni a frakció ülésére sem, hogy a kérdést megvitatassuk. Ha valóban ingyenessé tettük volna a parkolást, akkor valószínűleg bedugult volna a város, így kénytelenek

voltunk a polgármester javaslatát leszavazni, amit jellemző módon az ellenzéki szocialisták sem szavaztak meg.

Hogyan értékeli a 2006-2010-es ciklust, mi volt az oka, hogy nem folytathatta tovább az előző polgármester?

Ebben a ciklusban kétség kívül sokkal hatékonyabban tudtuk kezelni a beruházási kérdéseket, a műszaki végzettségű polgármester szemébe eleve felértékelődtek a városüzemeltetés (például csatornázás) feladatai. Ugyanakkor, a város pénzügyi lehetőségei, az 1990-es évekhez képest egyre jobban beszűkültek, így a többi megyei jogú városhoz hasonlóan Veszprém is eladósodott. 2006-tól kezdve már korántsem volt olyan „pénzbőség”, mint a Dióssy-érában, amikor a tanácsrendszerből örökölt terveket is sikerült megvalósítani, részben a privatizációs bevételekből. (Ennek ellenére, a városban – a városháza felújításán kívül – nem volt látványos városi beruházás, hiszen mind a megyei kórház, mind a megyei könyvtár, és a megyei levéltár fejlesztése is a megyei önkormányzat projektje volt.)

Hogyan értékeli a Polgármester Úr a megyei jogú város pozícióját az új önkormányzati törvény keretei között? Az önkormányzati szabályozás változását követően, mennyiben változott a város mozgásteré? Maradt-e lehetőség – és főképp pénzügyi forrás – az önálló politizálásra?

Én azok közé tartozom, aki nincs elkeseredve a változásoktól, nem lehet ugyanis eltekinteni attól, hogy ezzel egyidejűleg sor került a város pénzügyi

konzolidációjára. Megszabadultunk a felhalmozódott adósságtól és az új szabályozásban is van elegendő mozgásterünk, különös tekintettel az Európai Unió fejlesztési opcióira. Kifejezetten örülök annak, hogy a megyei jogú város megmaradt önállóan, s nem lett része területfejlesztési kérdésekben sem a megyei önkormányzatnak, így rendelkezésre állnak a kifejezetten a megyei jogú város számára dedikált források. Az sem jelent gondot, hogy az általános iskolák működtetése az államhoz került, hiszen az önkormányzat továbbra is támogathatja az iskolákat. A város szerencsés gazdasági helyzetének köszönhetően, maradt annyi pénz, hogy lehessen politizálni.

Veszprém városának jó a gazdasági háttere, alacsony a munkanélküliség (2-3%), s jó az adóerőképessége is a városnak. Nyilvánvalóan más a helyzet, például Észak-Magyarországon, ahol közismert, hogy a városok továbbra is pénzügyi gondokkal küszködnek.

A megyei önkormányzat feladatainak változása kapcsán, úgy tűnik, hogy a megyei jogú város is újra pozícionálta magát. Jól látjuk e, hogy a város megpróbálja átvenni a megyei térségi szerepét?

Az önkormányzati szerepkörök az új törvényben jelentősen megváltoztak, korábban az intézményüzemeltetés volt a legfontosabb feladat, miközben a megyei jogú városnak már a korábbi törvényi szabályozásban is rögzített térségi szerepe van. Ez nem csak jog, hanem kötelesség is. Korábban a város bezárta magát a körgyűrűn belülre, és nem hogy

együttműködés nem volt a város környékével, hanem kifejezetten perek indultak a városkörnyéki önkormányzatok névelikével. A mai felfogás szerint, nyitottak vagyunk a városkörnyéki településekre, legutóbb például örömmel vettem részt a lovasi polgármester meghívására egy fogathajtó rendezvényen, de elmentem a hurkatöltő versenyre is, hiszen ez fontos volt Nemesvámos polgármesterének. (Ráadásul ezt meg is nyertem.)

Az új rendszerben több olyan intézményt átvettünk, amik korábban megyei fenntartásban voltak, így például a Megyei Könyvtárt, a Megyei Múzeumot és a Petőfi Színházat. Ma már a megyei önkormányzat nem foglalkozik intézményfenntartással, s így nincsen olyan viták sem, mint ami korábban, a megye-város egyeztető bizottságot jellemezte. (Ebben először a megye, majd később a város oldaláról volt „szerencsém” részt venni.) Sokszor kicsinyes viták voltak, amiket a két pénzügyi vezető generált, de a nyilvánosság előtt, mint Dióssy László polgármester és Kuti Csaba megyei közgyűlés elnökének konfliktusa jelent meg. Ma már „tűzfal” van a megye és a megyei jogú város között ilyen tekintetben. Az előbbieken elmondottak miatt is úgy gondolom, hogy nem lett volna szerencsés, ha a megyei jogú város része lett volna a megyei önkormányzatnak, így sokkal tisztább a helyzet.

Hogyan változtak meg a hatósági feladatok?

A járási hivatalok megalakításával a hatósági feladatok nagy része átkerült a járási igazgatáshoz, és ezt egyáltalán nem bánom. Véleményem szerint, az

építés hatósági feladatokat sem kellene a városi önkormányzati hivatal hatáskörében tartani. A kéményseprés viszont a város feladata lett az egész megyére kiterjedően, amit kifejezetten rossz ötletnek tartok. Ez korábban a megyei önkormányzat feladatköre volt és meglepő módon órákig tartó vita volt a kérdésről, a megyegyűlésben különböző területi érdekek mentén.

Hogyan ítéli meg Veszprém város elmúlt 25 éves fejlődését?

Az a véleményem, hogy az első másfél évtizedben, más városokhoz mérten, nem használta ki Veszprém a lehetőségeket, sokkal több külső forrást lehetett volna bevonni, hiszen például Pápa, Balatonfüred akkor is tudott építkezni, amikor még nem voltak uniós források. Veszprém, abban a versenyben, amit a környező megyeszékhelyekkel folytatott úgy tűnik, hogy alul maradt. Nem véletlen, hogy kilenc település is átigazolt Győr-Moson-Sopron megyéhez, ez azt mutatja, hogy Győr vonzása sokkal erősebb volt, mint Veszprémé.

Ez összefüggésben lehet a veszprémi lakáshelyezettel?

Igen, valóban szükség lenne egy új lakáskonceptió megalkotására. Az 1990-es évek elején, Veszprémben is privatizálták az önkormányzati bérlakásokat, és ekkor merültek ki az építési lehetőségek, amiket még az 1980-as években alapozott meg az akkori városi tanács. Nem véletlen, hogy sokan kiköltöznek Veszprémből, hiszen nagyon kevés a szabad telek, nagyon nehéz építkezni.

Valószínűleg, ezzel összefüggésben is romlott a város demográfiai helyzete, még az 1990-es évek elején sokkal jobb volt a demográfiai összetétel, a fiatalok elvándorlása miatt a város lakosságának korstruktúrája is sokat öregedett. Az utóbbi két évtizedben, mintegy tízezren elmentek Veszprémből.

Mit lehetne tenni ennek megakadályozására?

Feltétlenül szükség van egy új lakáskonceptióra. Az integrált településfejlesztési stratégiára alapozva és a város lakosságának jó társadalmi statisztikai összetételét látva (itt a legmagasabb hazánkban a diplomások aránya) nagy lehetőségek állnak előttünk. Mint említettem, a városban alacsony a munkanélküliség, sőt néhány területen munkaerőhiány van, ugyanaz a helyzet ebből a szempontból, mint Székesfehérváron, Ajkán, Győrben, Szombathelyen vagy Sopronban. A város még körülbelül 4000 munkavállalót fel tudna szívni. Nyilvánvaló, hogy bővíteni kell a lakhatás feltételeit. Veszprém városának magas a presztízse, itt van a közelben a Balaton és környezetvédelmi szempontból is kedvező a város fekvése. Mégis inkább a környékbeli településeken (Nemesvámos, Alsóörs, Lovas stb.) építkeznek a fiatalok, miközben itt dolgoznak, itt vásárolnak, itt veszik igénybe a szolgáltatásokat. Nekünk is szükségünk van rájuk.

Korábban sokat tudott segíteni a város fejlesztésében az, hogy egy miniszter volt az országgyűlési képviselője. Most, hogy Navracsics Tibor az Európai Unió biztosa lett, ez mit vál-

toztatott a városi kapcsolatrendszerben?

Navracsics Tibor most is jelen van a város életében, de nyilvánvalóan más az eszközrendszere. A kapcsolati tőke nem veszett el, ugyanakkor a hivatali bürokráciánál lehet azt érzékelni, hogy még korábban mindig előrevették a minisztériumokban a veszprémi aktákat, ma már nincs meg ez az előnyünk. Kétségkívül nagyon kedvező volt az elmúlt ciklusban, hogy a polgármester és az országgyűlési képviselő nem csak jól ismerték egymást, hanem kifejezetten baráti viszonyt ápoltak. Ez sokat segített a lobbizási tevékenységben. Most új a helyzet, Veszprémnek ellenzéki képviselője van, akinek érthetően nincs befolyása a kormányzati tevékenységre, így ma már mindent a polgármesternek kell intézni. Sokkal többet kell Budapestre menni, többet kell kilincselni a minisztériumokban. Navracsics Tibor, mint uniós biztos, természetesen Brüsszélből is tud segíteni, de azért ez nem ugyanaz, mint amikor kormánytag volt.

Érte-e Veszprémet valami hátrány azért, mert az időközi parlamenti választásokat elvesztette a kormánypárti jelölt?

Kétségkívül, hogy kudarcként éltük meg a vereséget, de úgy vélem, hogy ez akkor is bekövetkezett volna, ha más indul a Fidesz részéről. Tanulni kell a vereségből, és fel kell építeni majd egy új jelöltet. Azt nem érzékelem, hogy emiatt hátrányba lenne a város, csupán a korábbi előnyét veszítette el.

Polgármester urat 2014-ben újjá választották, immár 5 évre. Szeretne-e újból indulni 2019-ben?

Igen, mert lennének olyan terveim, amelyek túlnyúlnak a választási cikluson.

Hallhatnánk valami konkrétumot?

Szeretném, ha Veszprém lehetne Európa kulturális fővárosa, s erre leghamarabb 2023-ban nyílna lehetőség. (Itt hosszan elbeszélgettünk arról, hogy miképp ítéli meg a pécsi EKF-projektet, s hogy mit tenne másképp Veszprém.)

Az interjúra készülve beszélgettünk néhány kollégával, hogy mi az, ami hiányzik Veszprémnek, illetve mi az, amit fejleszteni kellene. Így felvetődött az autóbusz-pályaudvar áldatlan helyzete és az is hogy, a város kinőtte a vásárcsarnokot is.

Készül az új közlekedés fejlesztési koncepció és ebben decentralizálni kívánjuk a helyközi autóbuszok érkezési és indulási helyeit. Az autóbusz végállomás, a vasútállomás mellé költözik ki, miközben, természetesen megállnak a helyközi és távolsági buszok a város centrumában is. Így, talán enyhíteni lehet a zsúfoltságot. (Az úgynevezett intermodális csomópontokról ld. a mellékelt cikket!)

Végezetül, feltennénk azt a kérdést, amit az előző két polgármesternek is feltettünk. Mire a legbüszkébb az elmúlt 5 év munkájára visszatekintve?

Most először sikerült zavarba hoznunk, mert mint mondta, nem tudna egyetlen projektet kiemelni. Könnyítéssel elmondtuk, hogy mit válaszolt erre a kérdésre Dióssy László és Debrecze-

ni János. Porga Gyula azonban egészen másképp közelítette meg a kérdést. Ő arra a legbüszkébb, hogy ma is bátran végig mehet az utcán és ma is megszólítják a városi polgárok a hipermarketben, elmondják problémáikat, s bizalommal fordulnak hozzá. Ezt, a közvetlen, jó kapcsolatot tartja, polgármesteri munkája legfőbb eredményének.

Az eddig elmondottakból az is kiténik, hogy a Polgármester Úr komoly tervekkel rendelkezik az elkövetkező évekre, sőt még az azt követő ciklusra is. E tervek végrehajtásához kívánunk erőt, egészséget és kitartást!

AGG ZOLTÁN – OLÁH MIKLÓS

Monmarte (1971)